

for Loven, medens de daarligst stillede blive udenfor. Jeg er ikke vis paa, at det Princip, der ligger til Grund for, at man har valgt visse Erhverv, i og for sig er retfærdigt. Jeg tvivler derom, men er ikke i Stand til at kunne bedømme det fuldtud. Jeg tror i alt Fald, at over for de økonomisk svage Arbejdsgivere er det tvivlsomt, om det er retfærdigt at komme ind paa dette Princip. Men, sige saa de Herrer, som ere Forslagets Venner, vi kunne ikke komme længere i Øjeblikket, vi kunne ikke komme til en Lov, der tager Forsørgelsesprincippet med, hvorimod vi kunne faa en Lov, naar vi holde os til Ansvarsprincippet. Ja, jeg vil sige til de Herrer Forslagsstillere, at havde de gjort det, saa havde jeg i alt Fald aldeles afgjort ikke taget Ordet i forrige Møde; men Forslagsstillerne have jo ikke standset derved, og det er den anden Side af Sagen. Forslaget gør en Masse Mennesker paa Landet, som ere langt ringere stillede end en Del af de Arbejdere i Byerne, der ere forsikrede, til Arbejdsgivere. Og hvis Princippet er tvivlsomt over for Forholdet i Byerne, saa er det aldeles forkasteligt over for Forholdene paa Landet. Jeg nævnte saaledes i mit første Foredrag Eksempler paa saadanne Smaafolk, der blive Arbejdsgivere, og jeg skal gentage dem og deriblandt nævne dem, der overtage Akkord- eller Licitationsarbejde ved Stenhugning, Brøndsætning, Isning, Vejanlæg, Jordarbejder ved Mergelgravning, Moser, Sluser og Stemmeværker, Mølleries paa Landet o. s. v. Hvis de Herrer ville gennemgaa det, saa ville de se, at der her gøres et Indgreb paa Landbrugets Omraade, og skulle vi vedblive at beholde Akkord- og Licitationsarbejde paa Landet som hidtil, saa er det min Overbevisning, at dette Forslag vil gøre langt større Forstyrrelse, end Forslagsstillerne ane. Det forekommer mig at være aldeles forkasteligt at paalægge disse Arbejdsgivere, som maaske aldrig have ejet 4,800 Kr. og aldrig komme til at eje dem, et Erstatningsansvar over for Enkeltmand, hvis Ulykken rammer ham. Det er efter min Mening saa meget mere ufornuftigt, som Arbejdsgiverne i Byerne, de industridrivende og de store Haandværkere, og Arbejdsgiverne i de Virksomheder paa Landet, der gaa ind under Maskindrift, Mejerier og Slagterier — det var en Misforstaaelse af det ærede Medlem for Roskilde (Rosleff), at jeg skulde have udtalt mig imod, at Mejerier komme ind under Loven — for en stor Del ere i Stand til at vælte Byrden over paa andre, paa Konsumenterne — det

gælder i alt Fald om de toldbeskyttede Industrier — og de kunne og ville slutte sig sammen og derved opnaa billigere Forsikring. De kunne danne Forsikringselskaber, som det er omtalt fra flere Sider, hvorimod de nævnte Arbejdsgivere ude paa Landet ikke kunne slutte sig saaledes sammen, i alt Fald kun meget vanskeligt, og endnu langt mindre kunne lægge Byrden over paa andre. De eneste, jeg tror, de i Øjeblikket kunne vælte Byrden over paa, ere selve Arbejderne, men det varer kun saa længe, indtil Arbejderne ere organiserede, og der er ingen Tvivl om, at det vil blive Følgen inden kort Tid, at de ville blive organiserede, og da forekommer det mig, at det er en tung Byrde, der vil komme til at hvile paa de nævnte, om jeg saa maa sige, smaa og fattige Arbejdsgivere paa Landet. Og saa kommer et Moment til; det er, at samtidigt med, at man paalægger disse Arbejdsgivere paa Landet en saadan Byrde, fritage vi Gaardmænd og Herremænd for den samme Byrde. En Herremand, som maaske ejer 10 eller 20 Gange saa meget som en saadan mindre Arbejdsgiver, der tager et Stykke Akkord, er fritaget for den Byrde; naar han akkorderer Arbejdet bort til denne Smaamand, rammer Forpligtelsen denne. Er det Retfærdighed, saa maa jeg sige, at jeg forstaa mig ikke paa Retfærdighed. Hvis dette Spørgsmaal virkelig kunde blive drøftet, som det efter min Mening burde, i et Udvalg, nærer jeg ikke Tvivl om, at alle Landbrugets Repræsentanter vilde sætte betryggende Bestemmelser ind i saa Henseende. Thi det er vel ikke Meningen, at Akkord- og Licitationsarbejde paa Landet skulde høre op saavel for Stat og Kommune som for den enkelte private? Dette Forhold bevirker absolut, at jeg for mit Vedkommende hverken kan eller tør paatage mig Ansvaret for at stemme for Loven. Det skyldes derimod ikke politiske Hensyn, saaledes som det ærede Medlem for Ringkøbing (J. C. Christensen) sagde. Tværtimod! Jeg tænker ikke, at der er ret mange i denne Sal, der mindre tager politiske Hensyn end jeg. Jeg vil altsaa til Slutning henstille, om det dog ikke var muligt at faa nogle af disse Forhold ændrede, inden Sagen endelig bliver vedtagen. Jeg har jo det Indtryk, at der er en vis Stemning bag ved Flertallet, at det er ængsteligt og bange for atter at faa Sagen op i Landstinget, men da i alt Fald Sprogudvalget — det er jo erkendt — har været i Arbejde sammen med Landstingsmedlem-